

Parlant del turisme

- Si es tracta de revitalitzar l'economia, no es pot prescindir d'un sector tan consolidat a Espanya

RAIMON MARTÍNEZ FRAILE*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 12.01.10

El primer cap de setmana de l'any, el premi Nobel d'economia del 2008, **Paul Krugman**, va aparèixer a diversos mitjans de comunicació donant la seva opinió sobre l'economia, en general, i l'espanyola, en particular. **Krugman**, al contrari que molts dels seus col·legues, parla clar i se li entén tot. No en sé prou per jutjar els seus coneixements sobre economia. Uns l'alaben, altres el denigren, però les coses que diu semblen dictades per un gran sentit comú, una anàlisi de la realitat, i les explica pedagògicament. Les seves opinions sobre la situació econòmica espanyola no són gaire favorables, però, com que he après que els seus silencis són tan importants com les seves paraules, m'ha cridat l'atenció no tant el que cita, sinó el que no cita.

Qualsevol economista espanyol, quan parla de les debilitats de la nostra economia, cita els dos grans mals del nostre sistema productiu: la construcció i el turisme. En la seva anàlisi, **Krugman** critica el nostre «boom immobiliari» i afirma que «Espanya ha de competir produint béns manufacturats» i ha d'«augmentar la productivitat per mitjà de reduccions salarials» i «una reducció sistemàtica de preus». Però no cita el turisme com a sector que afecti negativament la nostra economia. ¿És agafar el rave per les fulles intentar extrapolar aquest silenci per deduir que el turisme no és una cosa que valori com a negativa per a la nostra

economia? És clar que s'ha de millorar, però mirem amb sentit comú les dades reals de què disposem actualment.

Un cop tancat el mes de novembre, les dades del turisme estranger parlen de 49,5 milions de turistes enfront dels 53,9 que vam tenir el 2008. Una pèrdua del 9% respecte de l'any anterior. Quant a la despesa turística, a 30 de novembre les dades són de 45.400 milions d'euros enfront dels 45.000 milions del 2008. Una diferència del 0,1%.

Aquestes són les dades reals. Hem patit una baixada considerable del nombre de turistes i gairebé la mateixa despesa (un -0,1%) que l'any anterior. Molts profetes han predicat al llarg de tot l'any que el turisme anava molt malament, i han demanat menys turistes i més despesa turística. Bé, el 2009 aquest és el resultat. Hem tingut menys turistes i la despesa ha estat idèntica.

A tot això s'hi ha d'afegir la baixa significativa dels viatges dels espanyols a l'exterior per poder avaluar de manera correcta el que ha estat l'any turístic espanyol i l'impacte que aquesta indústria ha tingut en el conjunt de l'economia. No es tracta només de saber què ha aportat el turisme a la balança de pagaments, sinó de veure si el seu percentatge ha pujat o ha baixat respecte dels anys anteriors. Durant el meu temps de responsabilitat a la Secretaria General de Turisme, va ser motiu de disputa amb els analistes econòmics el fet que jo defensés que el pes més baix del turisme en l'aportació a la balança de pagaments espanyola era un element positiu si augmentàvem l'aportació neta, perquè la baixada percentual suposava que altres sectors de la nostra economia (sobretot la venda de béns) en els quals no érem tan potents milloraven substancialment. Les elegies eren per constatar el desastre que

suposava l'aportació (percentual) més baixa del turisme. Però avui, quan aquesta aportació s'incrementa una altra vegada, les crítiques tornen a ser negatives, perquè això suposa la debilitat d'altres sectors de l'economia.

Aquests comentaris només reflecteixen el caràcter negatiu amb què sempre s'analitza l'espina dorsal de l'economia espanyola que altres països (França i Itàlia, fonamentalment) voldrien per a ells. No és aquest un cant de les excel·lències del nostre turisme sense reconèixer-li els defectes, sinó una visió de la realitat econòmica que vivim i que altres països valoren positivament. Quan es tracta de revitalitzar una economia, no es pot prescindir, com es fa a Espanya, tant en l'àmbit públic com en el privat, de la principal font dels nostres ingressos i d'un sector industrial cada vegada més consolidat, en què moltes economies troben nínxols econòmics que els permeten incrementar la seva riquesa econòmica i social (llocs de treball).

Una anàlisi de les xifres consolidades del turisme el 2008 ens demostra indicadors significatius. Primer, que som el segon país a escala mundial per ingressos, després dels EUA i al davant de França. Segon, que som el segon país per ingressos del turisme per habitant (IPTH), al davant d'Austràlia i al darrere d'Àustria. I tercer, que som el primer país per ingressos del turisme per treballador, seguits per Àustria i Austràlia i a molta distància de França i Itàlia. No m'atreveixo a afirmar si aquestes dades ens parlen de la productivitat. Hi ha opinions per a tots els gustos.

Si l'economia està en crisi, el motor de l'economia espanyola, també. Però és una notícia menys dolenta que es tracti del sector industrial de la nostra economia que manté més bé la seva fortalesa. Esperem que

aquestes dades de l'economia real facin reflexionar més d'un dels que tenen l'obligació de liderar la recuperació econòmica (riquesa) i social (llocs de treball) de la crisi.

*Consultor hoteler